

## F. CHORVÁT, J. ORLÍK: SLUŠNOSŤ NAŠA KAŽDODENNÁ

Siema Bratislava 1977  
Cena 31 Kčs



Naši čitateľia poznajú myšlienky autorov uvedenej publikácie z rubriky Kurz spoločenského správania, ktorý uverejňujeme už tretí rok na záložke.

V novej publikácii sa dozvedia z jednotlivých okruhov oveľa viac, ako sme mohli uverejniť na záložke.

Jednotlivec, ktorý sa chce správať v kolektíve, ale aj v súkromí na úrovni súčasnej spoločnosti, ktorý chce vytvárať zdravé vzťahy v pracovnom i mimopracovnom prostredí, musí riešiť množstvo situácií. Preto aj otázky slušného správania zaujímajú v našej spoločnosti významné miesto a zamýšľame sa nad nimi.

Problematiku slušného správania nemôžno považovať za buržoázny prežitok, ale za problém, ktorému aj v socialistickej spoločnosti treba venovať pozornosť. Lebo pri našom správaní či už v súkromí, alebo v kolektíve, na pracovisku, aj pri spoločenskej udalosti vždy treba rozlišovať, čo je obradnosť založená na bezduchých formalitách, a čo je výraz dobrých medziľudských vzťahov, vychádzajúc z úcty človeka k človeku, prejavom socialistickej kultúrnej životnej úrovne.

Kniha Slušnosť naša každodenná chce čitateľovi v jednotlivých kapitolách poskytnúť patričnú potrebnú orientáciu v oblasti spoločenského spolunažívania, poradiť, ako sa správať v jednotlivých situáciách v každodennom živote, ale aj pri ojedinelých a slávostných príležitostach, upozorniť na platné normy a ukázať cestu k sebavýchove. Chce byť poradcом, bo ktorom si hneď čitateľ v nejednej situácii všedného i sviatočného dňa.

Literatúru odporúčame najmä vychovávateľom v detských domovoch, v domovoch mládeže a v odborných učilištach. Bude bohatým prameňom na rozličné formy výchovnej činnosti, ktorá bude skvalitňovať spoločenské správanie našej mladej generácie.

## L. ĎURIČ — J. ŠTEFANOVIČ PSYCHOLOGIA PRE UČITEĽOV

Vydalo Slovenské pedagogické nakladatelstvo Bratislava, 1977. Druhé vydanie, strán 600, cena 46 Kčs v.

Široká učiteľská verejnosc v krátkom časovom odstupe dvoch rokov dostáva do rúk základnú učebnicu psychológie, v druhom vydani.

Ide o doteraz najsystematickejšie a najkomplexnejšie spracovanú publikáciu tohto druhu na Slovensku, poskytujúcu učiteľom základných a stredných škôl, študentom učiteľstva na všetkých typoch škôl a ďalším pedagogickým pracovníkom najdôležitejšie poznatky z oblasti pedagogickej psychológie, psychológie učenia sa a vyučovania, učiteľovej osobnosti a prehľad základných pojmov všeobecnej i vývinovej psychológie.

Autori, poprední slovenskí psychologovia, racionálne riešenou koncepciou dosiahli ideálnu obsahovú sklbenosť a úspešne vymedzili problematiku učebnice na potreby učiteľov a ich pedagogickej praxe.

Knihu tvorí 8 základných kapitol, predstavujúcich samostatné logicky nadväzujúce celky. V prvej kapitole sa preberajú základné pojmy všeobecnej psychológie, rozvrhnuté do 4 skupín: 1. predmet psychológie, 2. psychické procesy, 3. psychické stavy, 4. psychické vlastnosti osobnosti.

Druhú časť — Základné pojmy vývinovej psychológie — autori venujú všeobecnej analýze psychického vývinu a charakteristike vývinových období.

Tretia kapitola sa zaoberá problematikou učenia sa. Je rozvrstvená do 4 skupín problémov: všeobecne o učení sa, druhy učenia sa, podmienky učenia sa a transfer učenia sa.

Štvrtá kapitola pod názvom Základné pojmy pedagogickej psychológie analizuje vývin názorov na predmet pedagogickej psychológie a jej vzťah k všeobecnej psychológií, k pedagogike, súčasné chápanie predmetu pedagogickej psychológie a jej miesto v systéme pedagogických vied.

Témou piatej kapitoly je psychológia výchovy. Autori v nej rozoberajú tematiku psychológie výchovného pôsobenia, psychologických základov mrvnej výchovy, psychologickú analýzu metód mrvnej výchovy, psychológiu vzťahu medzi učiteľom a žiakom.

Predmet šiestej kapitoly učebnice tvorí psycholózia vyučovania (psychodidaktika). Zahrňuje predmet a úlohy psychológie vyučovania, základné pojmy psychodidaktiky, psychologické aspekty výberu a usporiadania učiva, osvojovanie vedomostí a ich aplikáciu v praxi, vývin a uplatnenie poznávacích procesov vo vyučovaní, psychologické základy didaktických zásad, psychologické podmienky vyučovacieho procesu, neprospievanie žiakov a jeho psychologická charakteristika, psychologické hľadiská pri odstraňovaní neprospievania žiakov atď.

Siedma časť sa zaoberá metodou poznávania a charakteristikou žiaka (význam a úlohy komplexného hodnotenia žiaka, problémy súvisiace s poznávaním osobnosti, schéma skúmania a hodnotenia osobnostných vlastností

žiaka, metódy psychologického hodnotenia osobnosti žiaka).

Osmá kapitola je venovaná psychológií učiteľovej osobnosti, požiadavkám na učiteľovu osobnosť, na jeho vedomosti, osobné vlastnosti, správanie, súkromný život, verejnú činnosť, učiteľovej osobnosti zo stanoviska žiaka, typológií učitelských schopností, pedagogickému majstrovstvu učiteľa, podstate a dosahu výchovnovzdelávacieho pôsobenia učiteľovej osobnosti medzi činiteľmi výchovy.

Pri koncipovaní učebnice autori vhodne využili doterajšiu literatúru o predmete ich témy, najmä sovietsku (Boldyreva, Gonobolina, Krupskú, Petrovú). Siahli aj po domácich prameňoch (Štefanovičove práce). Uvádzajú ich na konci diela.

Učebnica sa vyznačuje aktuálnosťou interpretovanej tematiky, jej prístupným výkladom, názornosťou. V rámci uplatňovanej koncepcie veľmi podrobne rieši jednotlivé interpretované javy, čo najbezprostrednejšie ich približuje praktickým potrebám učiteľa. Pomôže mu pri základnej orientácii v zložitom didakticko-pedagogickom procese, ktorého náročnosť sa ustavične zvyšuje najmä v súčasnom období obsahovej a organizačnej prestavby i modernizácie školy.

Učebnica prispeje k hlbšej profesionálnej erudovanosti pedagogických pracovníkov.

A. CAPIAK

## NAKLADATELSTVÍ MLADÁ FRONTA UVÁDÍ NOVINKY

### PAVEL TOUFAR — DOKUMENT

Originálne pojatá science fiction je inspirována havarijním letem Apolla 13 k Měsici v roce 1970. Autor přejímá z tohoto letu základní data, informace a dokumenty a na jejich základě konstruuje vlastní verzi zmíněného kosmického letu. Vypravěc jeho příběhu se představuje čtenáři jako člověk, který pobyl ve střediscích americké kosmonautiky relativně dlouhou dobu, během níž se seznámil s několika představiteli NASA a ti mu umožnili nahlédnout do dokladů o letu Apolla 13, včetně těch, které byly v době letu „tajné“ a teprve později byly „odhaleny“.